

# Chelsea Hotel – vatte

## Leonard Cohen, Janis Joplin och Donald Sutherland har alla bot hä

In från gatan i världens kanske snobbdekigaste hotell tjartrar en liten man med pipig röst och två gläfsande golvmoppar. Ned från trapphuset, ut på samma gata, drar som ett streck ett likblekt, svartklätt benrangelt till ung man, bärande på ett gitarrfordral, dragande djupa bloss på en filterlös cigarett. Hotel Chelsea... Så mytomspunnet. Så vackert. Så inne.

### VÄRLDENS BYGGNADER

Chelsea Hotel, som när det invigdes 1883 var New Yorks högsta hus, ligger mitt på Manhattan i kvarter som förr var stadens teaterdistrikt. Den elva våningar höga röda tegelkåken med penthouse högst upp byggdes som ett bostadskoopertiv men blev hotell 1905. Under en kort period 1912 bodde överlevande passagerare från Titanic på hotellet, personer från andra klass.

Under depressionen fungerade hotellet som ett vattenhål för kommunister. I Chelseas stora ljudisolerade rum huserade såväl "trottrar" som stalinister.

Men från femtiotalet har de 350 rummen och lägenheterna på Chelsea främst lockat till sig konstnärer, författare och musiker.

Tillströmningen har säkert haft en hel del att göra med den där "kreativiteten" som sägs sitta i väggarna – en skaparlust som före detta hyresgäster säkerligen haft glädje av.

Arthur Miller, mannen som fick vara gift med Marilyn Monroe och som bland annat skrev "De misspassade". Edith Piaf, som antagligen inte heller ångrade sin Chelsea-vistelse. Milos Forman, som skrev "Hair" när han bodde på ho-

tell.

Leonard Cohen joxade på 60-talet med Janis Joplin i ett Chelsearum och lät limousinen vänta på gatan. Senare skrev han låten "Chelsea #2". Så här sade Janis Joplin senare rent allmänt om livet på Chelsea: "All my friend's stay there. A lot of funky things happen in the Chelsea..."

1966 spelade Andy Warhol i filmen "Chelsea girls" på hotellet. På hotellet som fått namn efter ett hem för pensionerade soldater utanför London bodde också stjärnskådisen Donald Sutherland och många fler.

#### Spriker avgaser runt entrén

Jag anländer till hotellet samtidigt som den vita linnebilen från Sea Crest Linen Supply Co Inc. Chauffören är otroligt dålig på att fickparkera och sprider moln av avgaser runt entrén, på vars glasörr "Chelsea" skrivits sirligt och vackert i guld med svart kant.

I lobbyn med marmorgolv och grå matta står stoppade fåtöljer vid ett glasbord intill eldstaden. Över bordet hänger en kristallkrona. På väggarna pockar häftiga tavlor på

uppmärksamhet. Längst in i lobbyn står receptionen som en brun liten låda. Gäster pratar med personalen som blåddrar fram och tillbaka i liggaren och springer omkring med pennor i högsta hugg.

Till höger förbi lobbyn ligger det öppna trapphuset med det omtalade svarta krusidullrika smidesjärnräcket som slingrar sig anda upp till högsta våningen.

Hela stället är ett enda stort galleri. Såväl väggarna längs trapporna som våningsplanen är fullsmockade med tjugusiga tavlor av alla slag. Det är vackert och man blir glad.

#### Trapphuset är ett konstverk

Trapphuset är som ett konstverk i sig. Chelseas hotellrum och hyreslägenheter, som sägs vara "a rest stop for rare individuals", nås från korridorerna, en till vänster, en till höger, på varje plan. Apropå "rare individuals" så har The International Herald Tribune skrivit så här: "The Chelsea har alltid varit en sorts Babels torn av kreativitet och dåligt uppförande. En del av världens mest talangfulla och destruktiva hjärnor har kallat 222 West 23rd Street, hemma."

Jag går in genom en svart svängdörr till vänster på plan 1 och letar förgäves efter hotellets förmodligen mest kända rum: nummer 100. Rummet hotellägaren Stanley Bard helst vill glömma men som allmänheten och journalister älskar att fråga om.

Så här var det. Det legendariska punkbandet Sex Pistols, i vilket Sid Vicious spelade bas, splittrades efter en konsert i San Francisco i januari 1978.

Medlemmarna drog åt olika håll i världen. Sid och hans Nancy Spungen blev kvar i USA och äg-

nade våren och sommaren åt jetsetliv i bland annat New York där de bodde på Hotel Chelsea i just rum 100.

Situationen urartade totalt på morgonen den 12 oktober då Sid gav sig på Nancy med en jaktkniv. Vicious greps för mordet och arresterades, men frigavs mot borgen i avvaktan på rättegång sedan polisen funnit tecken på att Nancy mer eller mindre sporrat honom att utföra dådet.

Några månader senare, den 2 februari 1979, tog Sid en överdos, det här gången utan returbiljett. I dag, nästan tjugo år efter mordet på Nancy, figurerar Sid Vicious på internet som en "legend".

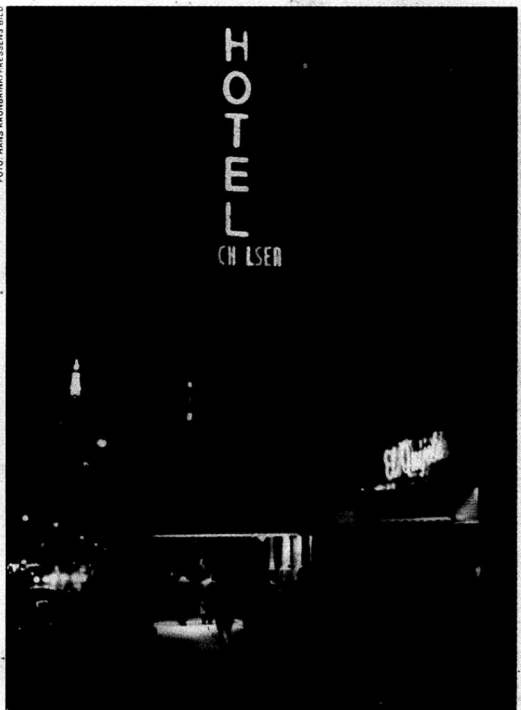
Stanley Bard tyckte han var tvungen att göra något. Så han lät helt enkelt rummet försvinna genom att dela upp det i tre bitar som sedan byggdes ihop med fyra angränsande lägenheter. Men tragedin gick inte att bygga bort. Det sägs att Sids ande ständigt återvänder till huset, att han kommer för att besöka Nancy. Och då stannar hissen alltid på "rätt" våning, fast ingen tryckt på knappen.

#### Sid Vicious var "a creep"

Stanley Bard vill inte prata om Sid och Nancy utan säger att Sid var "a creep" som gjorde en massa dumma saker som omöjligt kan respekteras. Han säger att Sid Vicious var ointressant och understryker att hotellet haft många riktiga musiker som gäster: Bob Dylan, Jimi Hendrix...

Men särskilt dåligt för affärerna kan inte mordet i rum 100 vara. Folk kommer hit från hela världen. För det är i första hand affärer Mr Bard och hans företag "23 Street Corporation" sysslar med.

Dels genom att hyra ut hotellrum för mellan 125 och 250 dollar natten, dels genom att hyra ut lägenheter för mellan 1 200 och 3 000 dollar per månad. Inte särskilt billigt med tanke på den rätt beskedliga standarden. Det finns till



Kändisarna från musik- och konstvärlden har passerat revy på Chelsea Hotel i New York – hotellet som blivit en ikon och är ett konstverk i sig självt har besjungsits och filmats.